

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

JUGOSLOVANSKEMU NARODU!

S poslednjo voljo blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja smo določeni za kraljevske namestnike zvišenemu sinu, nasledniku prestola, kralju Jugoslavije, Njegovemu Veličanstvu Petru II. v smislu odstavka 2 čl. 42 ustave.

To težko dolžnost smo prevzeli, položivši predhodno v smislu odstavka 4 čl. 42 ustave pred narodnim predstavništvom prisego, da bomo Njegovemu Veličanstvu, kralju Petru II., verni in da bomo čuvali nadvse edinstvo naroda, nezavisnost države in celino državne oblasti.

Vršeč kraljevsko oblast, bomo mi vedno in edino imeli pred očmi interese prestola in dobrobit Jugoslavije.

V naši plemeniti nalogi za napredek kraljevine Jugoslavije smo uverjeni, da bo z nami ves naš narod, ker smo imeli priliko videti v teh težkih in usodnih momentih, kako velika je bila ljubezen in globoka vdanost vsega naroda napram svojemu viteškemu kralju (Zedinitelju in koliko spoštovanje v veliko delo, ki ga je s samozatajevanjem tvoril.

Naša sveta dolžnost je, da očuvamo veliko delo svojega narodnega voditelja, delo, ki nam ga je zapustil v sveto sporočilo v težkem trenutku, ko se je poslavljaj od življenja, in da združeni in složni še bolj delamo za napredek in krepimo svojo ljubljeno zemljo, da bi jo z vedrim čelom in z radostjo v srcu izročili Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II., ko bo dočastel, da bo na svoja pleča sprejel težko breme državne uprave.

Vse svoje življenje, vse svoje moči je blagopokojni viteški kralj Zedinitelj posvetil svojemu narodu. On nam

je s tem dal primer in pokazal pot, kako se služi dobrobiti in interesom svojega naroda, a usoda je hotela, da tudi njegova tragična smrt izpriča vsemu svetu, kako je naše narodno edinstvo

čvrsto in nerazdružno. Na nas leži velika dolžnost in zgodovinska odgovornost, da njegovo veliko delo čuvamo in da bomo dostojni svojega slavnega vladarja.

Nj. Veličanstvo kralj Peter II.

Mi smo prepričani, da nas bo pri tej težki nalogi podpiral ves jugoslovanski narod, ker se zavedamo sile duha in rodoljubja, ki sta bila vedno odlika naše viteške zemlje. Zedinjeni v tugi in boli za izgubljenim svojim velikim kraljem, združeni v ljubezni in vdanosti do države in doma Karadorđević, bodo Jugoslavi še enkrat pokazali vsemu svetu, da jih noben udarec usode ne more omajati in da so vedno v stanju, da svojo državo močno in zbrano povedejo v boljšo bodočnost.

To bo tudi naša najboljša skupna služba kraljevskemu domu in kraljevini Jugoslaviji. Čvrsto združeni znotraj, varni in spoštovani od zunaj, vojaško dobro pripravljeni, smo mi v stanju, da gledamo z vedrim čelom v bodočnost. Na ta način bo veliko delo viteškega kralja, močna in napredna Jugoslavija, še bolj učvrščena in bolj napredna v splošen dobrobit naroda.

S temi mislimi se združimo okoli mladega kralja Nj. Vel. Petra II., nad katerimi materinsko bdi tudi njegova vzvišena mati, Njeno Veličanstvo kraljica Marija, in z vero v Boga glejmo vdano v bodočnost.

Naj živi Njegovo Veličanstvo, kralj Peter II.!

Živela Jugoslavija!

25. oktobra 1934 v Beogradu.

Kraljevski namestniki:

Pavle, s. r.

Dr. Radenko Stanković, s. r.

Dr. Ivo Perović, s. r.

Sljede podpisi vseh članov vlade.

Dr. Fran Ogrin:

Ob smrti kralja Aleksandra

Deveti oktober 1934. Sodobni in še poznejši generaciji bo ostal trajno zapisan v dno duše kot črni dan.

Jugoslavija, porojena in pridobljena z neizmernimi žrtvami, s potoki krvi, je imela hude sovražnike, ker jim njen obstoj in razvoj ni šel v njihov separatistični in imperialistični račun. Ni bilo tudi brez notranjih trzavic, ki so sicer pojav vsake nastopajoče države, ki so pa vendar povzročale domoljubnim srcem težke skrbi.

Tu smo potrebovali genija, vodnika, vladarja, ki se ni strašil najradikalnejših obrambnih sredstev, kakor sta bila na primer razveljavitev Vidovdanske ustave in razpust narodne skupščine z manifestom od 6. januarja 1929.; potrebovali smo močne, energične osebnosti, ki je simbol zedinjevanja, ki je živa poosebljenost jugoslovanske državne misli in zavesti.

Ta vzvišena, idealno samo za blagor skupnosti goreča in delujoča osebnost, ta svetilnik sredi egoističnih stremeljenj in temnih zablod je bil naš viteški kralj Aleksander I.

Ob njegovi neizprosni doslednosti, katere razlogi nam sodobnikom na prvi pogled dostikrat niso bili jasni; ob večnem snovanju in neumornem delovanju vladarja-vodnika je rasla notranja ureditev, je napredovala politično-gospodarska konsolidacija države.

Cel obroč sovražnih držav nas je obdajal, grozeč, da nas vsak hip zažene. Toda po previdnem sondiranju, po dolga leta trajajočih skrbnih pripravih je počil, ko ga je z modro gesto presekjal in zdrobil naš jugoslovanski Aleksander Veliki. Zbližanje z balkanskimi državami, predvsem z Bol-

garijo, pa tudi balkanski pakt, je njegovo osebno delo.

Onkraj Jadranskega in Sredozemskega morja, v zavezniški Franciji, naj bi se kronalo to gigantsko delo osamosvojitve, ta silna borba zoper mednarodne politične spletke in ta neizmerni napor za evropski mir! Vsa Evropa, ves svet je v Jugoslavijo vred spremljal to zmagovalno pot kneza miru, ki se je v svetovni vojni pokazal kot vzor junaka in vzgled osebne hrabrosti in vojaških vrlin. Prav zato, ker je le predobro poznal pokojni kralj vojsko in njene grozote ter blagodat miru, je hotel svojemu narodu in vsi Evropi zagotoviti možnost nemotenega razvoja in razcveta. To je bil namen njegove zadnje poti.

In plove ladja, plove,
Na njej od vseh spremljan,
Od državljanov blagrovan
Naš poglavar,
Naš kralj — vladar.

Ta zmagovalni pohod je ustavila zločinska roka podlega terorista na marsejski obali. Onemeli smo groze, na srce nam je legla nema, moreča tuga, vsa država je onemela. Vsa Jugoslavija je žalovala, jokala, trpela, z njo je sočustvoval ves kulturni svet...

In sedaj!?

Da se oceni delo, stremljenje in zasluęe posameznika, je dostikrat treba njegove smrti. Šele takrat, ko so račun življenja zaključeni in vsi čisti, pride na dan pravična ocena. Pri našem kralju Aleksandru tega sicer ni bilo treba. Že za življenja smo vsaj zaslužili, če ne že povsem doumeli njegovega

velikega in demokratičnega duha, videli njegove silne, plemenite in nesebične napore, njegovo trajno in požrtvovalno delo za blagor naroda in države. Čemur nismo bili priča, ali česar nismo še mogli opaziti, to smo slutili. Ob mučeniški smrti kralja Aleksandra pa se nam je odprlo oko, da se nam riše njegov lik se čistejši, še svetlejši, ogromen, kakor ga ne pozna zgodovina.

Do zadnjega mu je bilo srce prepolno tople, neskaljene ljubezni do domovine, iskrega ponosa na Jugoslavijo. Morda je kralj-mučenik še v smrtnem boju, v polsnu zagledal v nejasnih obrisih sliko in začul svoje besede: Srbija uničena, preostanki srbske vojske po prestani Golgoti čakajoč na alban-

skih obalah. Poveljnik laške torpedovke se ponudi, da odpelje kralja v varno zavetje, ne da bi se mogla hkrati prepeljati srbska vojska. »Povejte komandantu torpiljarke, da sem poslednji, ki zapušča domovino!«

Ali jo sedaj zapušča? Ne? Komaj telesno. Ob neizmerni bolesi se mu krči srce, iz njega pa dahne zadnji utrip domovini: Čuvajte Jugoslavijo! Njegov duh bo bdel nad vsem.

Bodi mučeniška kri viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja vez za zadnji akt dovršenega zedinjenja duhov, plemen in pokrajin, trden ščit zoper vse težave in zoper najhujše!

Naprej, na delo za domovino, za Jugoslavijo, za novega kralja Petra II.!

Državno računovodstvo

Državno računovodstvo temelji na zakonu o drž. računovodstvu, ki je barometer državnega gospodarstva. Kakršen je ta zakon, take so navadno tudi gospodarske prilike v državi! Dober zakon mora reagirati na vsak gospodarski pojav v državi. Biti mora elastičen. Zakon o drž. računovodstvu mora biti regulator vsega javnega življenja v državi. Vsebovati mora norme, ki enako zadovoljujejo potrebe vseh slojev. Biti mora tudi socialno pravičen.

Ker posega zakon o drž. računovodstvu malone v vse panoge javnega življenja, je velike važnosti za vsakogar, ki ima posla z državno upravo. Posebno dobro pa bi ga moralo poznati vse državno uradništvo brez razlike.

Da seznanimo natančneje naše bralce z zakonom o drž. računovodstvu, bomo v par člankih skušali pojasniti nekatera važnejša določila in

poglavja iz starega in novega zakona. Tvarina bo razdeljena tako-le: prvi članek bo obravnaval računodajnike, drugi nakazovalce, v tretjem pa govora o nabavah in pogodbah, v četrtem pa o drž. pridobitnih podjetjih in ustanovah.

O RAČUNODAJNIKIH.

a) Pojem računodajnika.

Preden spregovorimo kaj več o računodajnikih, si moramo biti na jasnem: kaj so računodajniki? So to osebe, pooblašene za izvrševanje izplačil. Kdo je, oz. kdo more biti računodajnik? Računodajniki morejo biti poedinci in posamezne skupine, fizične in pravne osebe.

Zdaj pa pogledjmo, kaj pravi o računodajnikih zakon o drž. računovodstvu, z dne 6. III. 1910 s spremembami in dopolnitvami z dne 27. VII. 1921,

22. I. 1922 in 31. VII 1922, ki je bil objavljen v »Službenih Novinah« št. 265 z dne 25. XI. 1921 in št. 117 z dne 30. V. 1922. Čl. 62. nam odgovarja takole: računodajniki so oni upravni (administrativni) drž. uslužbenci, ki prejemajo, čuvajo in izdajajo denar, vrednosti in material, ki dajejo potrdila (vize), obveščajo o stanju in uporabi kreditov ter o angažiranju in izvrševanju izdatkov. Potemtakem je smatrati za računodajnike v prvi vrsti blagajnika, ki prevzema, čuva in izdaja državni denar in vrednosti ter skladiščnika, ki prevzema, hrani in izdaja državni material. Poleg teh dveh so računodajniki tudi one osebe, ki izdajajo na zahtevo nakazovalca potrdila o vsakokratnem stanju kreditov in ki dajejo pojasnila o angažiranju kreditov in izvrševanju izdatkov. Tu so mišljeni bržkone knjigovodje ali računovodje, ki morajo na podstavi čl. 66. zak. o drž. rač. iz l. 1910. pred angažiranjem vsakokratnega izdatka obvestiti nakazovalca, da je za izdatek predhodno odobren in otvorjen kredit in da kredit ni prekoračen.

Glede slednjih (knjigovodij in računovodij) se je državni svet, ko mu je bil predložen načrt zak. o drž. računovodstvu iz l. 1910., postavil na stališče, da jih ni smatrati za računodajnike. Če se je hotelo v čl. 62. imenovanega zakona uzakoniti le njihovo odgovornost, bi se jih moralo po mnenju drž. sveta napraviti odgovorne »in solidum« (vzajemno), skupno z nakazovalcem. Določba čl. 62. zak. o drž. rač. je v resnici precej nerazumljiva, ker govori le o funkciji računodajnikov, ne pove pa dovolj jasno, kateri organi morejo biti računodajniki.

Tem nedostatkom je skušalo ministrstvo za finance vsaj nekoliko opomoči. Z odlokom z dne 14. III. 1934, štev. 9382/I, je odredilo, da morejo biti računodajniki le uradniki in uradniški pripravniki, da pa zvaniki in služitelji ne morejo biti računodajniki, ker niso upravni uslužbenci. S tem odlokom pa je podapa le nekaka definicija pojma upravnega uradnika, ne pa pojma računodajnika, kateri pojem tje mnogo ožji nego pojem upravnega (administrativnega) uradnika.

V tem pogledu je novejši zakon o drž. računovodstvu, objavljen v »Službenih Novinah« štev. 164 z dne 19. VII. 1934, popolnoma jase. Ta v svoji definiciji računodajnika ni tako radodaren, kakor stari iz l. 1910. V § 62 pravi dokaj sramežljivo, da so računodajniki oni organi računovodstva, ki so pristojni, da po naredbah za izplačilo (plačilnih nalogih) izdajajo blagajniške naloge podrejenim blagajnam odnošno denarnim zavodom in ustanovam, pooblaščenim za taka izplačila. Ker pa sestavljajo blagajniške naloge likvidatorji (§ 75 odstavek 3), so ti potemtakem računodajniki po novem zakonu. Novi zakon pa pozna še neko drugo vrsto računodajnikov. So to organi računovodstva, ki po prejetih naredbah pristojnega upravitelja, vodijo računске knjige o državnih imovini (§ 206).

Pa ne samo posamezniki, tudi cele skupine (ustanove) morejo biti računodajniki. Tu bi bilo v prvi vrsti omeniti glavno državno blagajno v Beogradu in celo vrsto drugih manjših in večjih izplačilnih blagajn. Računodajniki so tudi odseki finančnih direktij. Čl. 66 pravilnika za delo računovodstvenih odsekov finančnih direktij in za računovodsko — blagajniško poslovanje davčnih uprav pravi v točki 8: da likvidirajo (namreč rač. odseki fin. direktij) in izvršujejo vsa izplačila osebnih in materialnih izdatkov v višini otvorjenih kreditov in depozitov po plačil. nalogih pristojnih nakazovalcev (pôtem poštne hranilnice). Točka 9 istega člena in pravilnika pa določa, da računovodstveni odseki finančnih direktij izvršujejo računovodsko-blagajniška in vsa ostala opravila splošne administracije, ki jim bodo odrejena pa zakonih, pravilnikih, naredbah in pojasnilih ministrstva za finance oz. oddelka drž. računovodstva in budžeta. (To pa je vsebina in bistvo pojma računodajnika v zmislu definicije čl. 62 zak. o drž. rač. iz l. 1910.)

b) Dolžnosti računodajnika.

Dolžnosti računodajnika so bolj ali manj obsežne že v sami definiciji računodajnika, kakršno formulira že imenovani čl. 62 zak. o drž. rač. iz l. 1910. Vso skrb mora računodajnik posvečati proračunskim kreditom. Paziti mora, da se ne pojavljajo izvenbudžetski krediti, prekoračenja in virmani. Zlasti pa mora:

1. pretresati vsak plačilni nalog, če vsebuje vse ono, kar je predpisano v odstavkih 2 in 3 § 46 zak. o drž. računovodstvu iz l. 1934. Odstavek 2 § 46 zak. o drž. rač. iz l. 1934 določuje, da mora plačilni nalog vsebovati: komu in kakaj se vrši izplačilo, kosmati (brutto) znesek, ki se naj izplača, odbitke, proračunsko leto, partijo in pozicijo, akt s katerim je otvorjen kredit ter kraj in način plačila. Na podstavi 3 odstavka § 46 zak. o drž. rač. iz l. 1934. pa mora nakazovalec dostaviti pristojnemu računovodstvu poleg plačilnega naloga še odlok o končnem angažiranju izdatkov in odlok o dospelosti plačila z vsemi dokumenti, ki so mu služili za osnovo,

- 2.) ugotoviti možnost izplačila glede na stanje otvorjenega kredita,
- 3.) ugotoviti čisti znesek izplačila,
- 4.) izdati blagajniški nalog,
- 5.) dobiti vizum od pristojnega organa glavne kontrole.

Razven tega se mora računodajnik prepričati, če so plačilni nalogi izdani v predpisanem roku. Slednje je važno, pojavlja pa se v razdobju med proračunskim in računskim letom. Proračunsko leto se konča — kakor je splošno znano — z 31. marcem vsakega leta, dočim traja računsko leto do kraja avgusta vsakega leta. (Čl. 13 fin. zak. za l. 1928/29 skladno s § 78 fin. zak. za 1934/35 leto — glej tudi čl. 74 zak. o drž. rač. iz l. 1910.) Po novem zakonu o drž. rač. iz l. 1934. traja računsko leto samo 4 mesece dalje, nego proračunsko leto, t. j. do kraja meseca julija vsakega leta (§ 9).

Računodajnik pa se mora tudi brigati, da so faktično izvršene vse one činjenice, ki končno veljavno ustvarjajo državne denarne obveznosti (konstatacija in likvidacija). Konstatacija in likvidacije sicer ne vrši računodajnik, vsekakor pa mora zahtevati oz. pri sebi obdržati kot opravičujoč dokument akt konstatacije in likvidacije (odločbo o končnem angažiranju izdatkov in odločbo o dospelosti izplačila z vsemi dokumenti, na katerih podlagi je ta odločba izdana, skladno s § 46 zak. o drž. rač. iz l. 1934. — glej § 43 in 45 istega zak.) Računodajnik si mora biti na jasnem, če morebiti ne obstoje vzroki, ki zabranjujejo izplačilo sicer pravih plačilnih nalogov. Ti razlogi so: zastarelost, kompenzacija med obstoječo državno obveznostjo in prepovedjo v korist tretje osebe. V pogledu zastarelosti je dolžan, da sam pazi in vodi strogo evidenco o vsakokratnih izplačilih. Glede kompenzacije in prepovedi odgovarja računodajnik samo toliko, kolikor je bil o tem pravočasno obveščen.

Tudi mora brez odloga izdati blagajniški nalog za povračilo depozita, kakor hitro prejme plačilni nalog pristojnega nakazovalca odnošno pomožnega nakazovalca (§ 105 zak. o drž. rač. iz l. 1934.)

c) Odgovornost računodajnika.

V tesni zvezi z dolžnostjo je odgovornost. Vsako kršenje in neizvrševanje dolžnosti oz. vsaka malomarno izvršena dolžnost ima za posledico odgovornost napram zakonu in nadrejeni oblasti.

Za dejanja, ki so v nasprotju z zak. o drž. rač. odgovarja računodajnik disciplinsko, civilno in kazensko. Kazensko odgovarja računodajnik v primeru, predvidenem v 2. odstavku § 70 uradniškega zakona iz l. 1931, ako izvrši nalog starešine, ki je očitno v nasprotju s kazenskim zakonikom, kljub temu, da po zakonu ni bil dolžan izvršiti izdane mu naredbe.

Kadar pa prekrši računodajnik svojo službeno dolžnost, predpisano mu z zakonom, odgovarja disciplinsko. Civilna odgovornost računodajnika obstoji v povračilu škode, prizadete državi. Če je škoda, nastala na drž. imovini, podvržena nadzoru in pregledu glavne kontrole, odgovarjajo prizadeti računodajniki tudi glavni kontroli v sledečih primerih:

- 1.) kadar se pri izdajanju denarja, stvari in materiala niso držali zakonskih predpisov;

- 2.) kadar se pokaže kakršenkoli primanjkljaj v blagajni, stvareh in materialu, ki so jim izročeni v varstvo;

Dr. Josip Muster

specialist za usne in zobne bolezni

ordinira od 1. nov. 1934

na Novem trgu št. 4/II.

Uradništvo popust.

- 3.) kadar izvrše prekoračenja po proračunskih partijah in pozicijah odnošno po odobrenih kreditih in sicer:

- a) blagajniki oziroma oskrbniki, če upravljajo kredite,

- b) knjigovodje, računovodje in likvidatorji, v kolikor je kdo odgovoren;

- 4.) ako niso dovolj pazili na material, izročen jim v varstvo ali če niso pravočasno poskrbeli, da se odstrani nevarnost in prepreči škoda;

- 5.) za vse nepravilnosti sploh, bodisi, da se pojavijo pri izdatkih, bodisi, da se niso brigali, da se pravočasno in v polnem obsegu zbirajo dohodki.

Kadar in kolikor so za škodo odgovorni računodajniki in nakazovalci, odgovarjajo solidarno (vzajemno).

č) Pravice računodajnika.

Računodajnik ima pravico, da vrne nakazovalcu plačilne naloge, ki ne ustrezajo določ. čl. 64 zak. o drž. rač. iz l. 1910., oz. določilom § 46 zak. o drž. rač. iz l. 1934, z vsemi prilogami in s svojo pismeno pripombo. Kadar nakazovalec vnovič pismeno zahteva izvršitev plačilnega naloga, računodajnik (blagajnik) javi primer finančnemu ministrstvu, ki po sporazumu s pristojnim ministrom ali odloči, da se izplačilo izvrši ali pa ga zavrne kot neosnovano. Odločba fin. ministra je za računodajnika obvezna in ga razrešuje vsake odgovornosti. Po novem zakonu pa mora računodajnik na ponovni pismeni nakazovalčev nalog izdati blagajniški nalog na odgovornost nakazovalca o čemer je dolžan hkrati obvestiti finančnega ministra in pristojno krajevno kontrolo.

S tem smo na kratko očrtali pojem in funkcije računodajnika.

Oskrbniki materiala.

Oskrbniki materiala so osebe, ki prevzemajo, hranijo in izdajajo državni material. Ti opravljajo svoja opravila nezavisno od nakazovalcev in drugih organov.

Po definiciji in vsebini čl. 62 zak. o drž. rač. iz l. 1910, jih je smatrati za računodajnike. Temu pojmovanju se deloma upira že imenovani odlok ministra za finance z dne 14. III. 1934 štev. 9382/, ki določa v točki 2, da morejo postati oskrbniki materiala tudi zvaniki in služitelji, toda le s posebno odobritvijo in le pri manjših ustanovah, kjer se vsled pomanjkanja osebja, za to službo ne morejo odrediti uradniki in uradniški pripravniki. Ker pa zvaniki in služitelji skladno toč. 1 istega odloka, ni smatrati za računodajnike iz razloga, ker niso upravni uradniki, zato tudi ne morejo biti oskrbniki materiala samo računodajniki. Vprašanje nastane, kdo je v tem slučaju računodajnik. Sicer je pa postavitev zvanikov in služiteljev za oskrbnike materiala le izjemnega značaja, dočim je načeloma odrediti za oskrbnike materiala samo uradnike in uradniške pripravnike.

Po novem zakonu iz l. 1934. so oskrbniki materiala oni državni uradniki, ki jim pristojni upravitelj pove-

A. Jean.:

Razočaranje

»... Med nastopajočimi se je zlasti odlikovala mlada dama, gdéna Laurence Arlos, s svojo prikupljivo zunanostjo in dobro mimiko. V velikem ljubezenskem prizoru v drugem dejanju je mlada umetnica pokazala močan talent...«

To kritiko je brala Laurence Arlos tisto jutro po svojem prvem nastopu v Bourdetovi »Jetnici«. Po dolgoletnem delu, po naporih, ki so se zmerom iznova izjalovljali, je mlada igralka slednjič dosegla prvo stopnjo na poti k uspehu...

Laurence Arlos je medtem postala splošno priznana ljubljenska občinstva. In ko ji je celó državno gledališče Odeón ponudilo pogodbo na več let, je bila brezmejno srečna.

In vendar...

Laurence Arlos se je navadila, da je vsak večer pred pričetkom predstave na skrivaj z levim očesom škilila skozi luknjo v zastoru. Najbolj jo je zanimal bleščeči pas lož in pod njim gledališka dvorana.

Seveda, v ložah je največ upanja na plen, kadar gre za lov na moža! Kako lahko je ujeti tod mladega moškega!

Laurence je videla zdaj tam mlado ženo, ki je zdolgočasna ob strani svojega navdušenega moža žvečila gumi.

»Kako jo zavidam! — Šestindvajset let imam že. Pa se še noben možki ni spomnil,

da bi me poprosil za roko«, si je mislila Laurence.

Prvi od treh udarcev na gong, ki označajo pričetek predstave, jo je iztrezil. Urno je stekla za kulise.

Samota je neskončno mučila Laurence. Ni se prav nič trudila, da bi našla sorodno dušo, ki bi enako utripala, kakor si je sama domišljala, da utripa njena... In vendar, nekega večera — igrali so ravno prvičkrat nov komad — je sedel v loži štev. 7 mlad možki, po videzu sportnik, ves ozrgan od sonca, ki ji je vzbudil vso pozornost. Brada mu je slonela na belo svetlikajočih se konicah trdega ovratnika nad smokin-gom, kar je dajalo njegovi zdravi polti še močnejši povdarek. Oči so se mu svetile globoko in v gladko počesanih laseh je tisočsvečni gledališki lesteneč bleščeče odseval.

»Da bi me vendar opazila, si je mislila Laurence, ki je bila zaposlena samo v prvem dejanju. V obeh naslednjih se je učila svojo vlogo, katere še ni znala popolnoma na izust.

Ko je prihodnji večer spet poškilila skozi odprtino v zastoru, bi bila od presenečenja skoraj rahlo kriknila: v loži št. 7 je sedel spet tisti lepi visoki neznanec.

»To velja meni,« si je mislila ne čisto brez ponosa.

Ko je bilo prvo dejanje končano, je Laurence spet poškilila v dvorano: loža štev. 7 je bila prazna, mladi mož je izginil.

»Sijajno! Komad je videl že včeraj in ker nastopam samó v prvem dejanju, ga ostalo ne zanima več.«

Naslednji večeri so Laurence potrdili v ti veri. Vselej pred začetkom predstave se je pojavil mladi mož v isti loži in s koncem prvega dejanja izginil. To se je ponavljalo večer za večerom. »Zakaj neki nismo toliko poguma, da bi me počakal pri odskih vratih?« se je spraševala Laurence. Izprva je pripisovala to obzirnost njegovi dobri vzgoji, nato spet je mislila na pretirano plašnost pred ženskami. Nazadnje jo je pričela ta nerazumljiva obzirnost navdajati s strahom.

Po dveh tednih je zacepetala z nogo: če gora ne pride k Mohamedu, potem mora pač Mohamed iti h gor. In odločila se je, da se bo sama lotila zadeve. Priložnost se ji je kmalu ponudila. Ravnatelj je nameraval preizkusiti neko novinko in ji poveril za nekaj večerov Laurencino vlogo. Ta si je za prvi prosti večer preskrbela vstopnico za ložo štev. 7.

Ko je vstopila je bila loža še prazna. Porabila je priliko in si obnovila šminko in puder.

Tudi ta večer se je odigrala običajna igra: tisti trenutek, ko je igralka, ki je nadomestovala Laurence, stopila na oder, so se odprla vrata in mladi mož je, previdno po prstih hodé, stopil v ložo. Sedel je poleg Laurence, pogledal na oder in z ravnodušnim izrazom odvrnil pogled.

»Ni dvoma, da ga je osupnilo, ko je videl, da nocoj te vloge ne igram jaz«, si je Laurence dejala vsa zadovoljna.

Dejanje se je končalo in rezko je posvetila luč.

Oba sta vstala in si privikrat pogledala v oči. Neznane se je globoko priklonil.

»Prosim, oprostite.« Odprl je vrata in odšel. »To — to je pa prehudo. Ni me spoznal!«

Čez nekaj trenutkov je tudi Laurence odšla iz lože in se podala na hodnik. V dvorani je zagledala neznanca iz lože št. 7, ki je malomarno slonel ob točilnici. Toda — toda zdaj je bil oblečen v belo točajsko haljo. Naslednji hip je že pričel virtuosno vihteti ponikljano posodo, v katero je spretno kakor žongler vlival tekočino iz steklenice najrazličnejših oblik in barv.

Nato se je z jeznim izrazom okoli ust obrnil k debelemu možakarju, ki je na drugi strani točilnice z blagorodno dostojanstvenostjo varoval blagajno.

»Jim,« je dejal neznanec. »To je vendar nekaj strašnega, da se ne moreš odločiti, da bi odprl štacuno vsaj četré ure prej. Če si bom moral še večkrat, da mi ni treba čakati nate na hodniku, ogledati to prvo dejanje, ki me tako neizmerno dolgočasi, še ponorim! Zanikern komad, toda šmežljivo zmerom prava Shakespearska mojstrovina spričo smešnega neznanja igralcev...«

In obrnjen k nekemu gostu:

»Gospod, vaš mandarinski koktail bo takoj gotov.«

rijo upravljanje državnih imovinskih objektov. V tej lastnosti so pomožni organi nakazovalcev — upravitelja in računodajnika (§ 206). Upravitelji pa so pomožni nakazovalci, na katere so ministri ali bani prenesli pravico upravljanja drž. imovine (§ 205).

Narodna žalost

Narodno žalovanje. Po sklepu ministrskega sveta traja narodno žalovanje po kralju Aleksandru I. eno leto, t. j. do 9. oktobra 1935. Globoka žalost traja 6 tednov od dneva smrti t. j. do 21. novembra t. l. V tem času se ne smejo vršiti javne veselice in plesi pa tudi ne igre (karte, biljard, domino itd.) v javnih lokalih. — Državno in samoupravno uradništvo bo v tem času nosilo črne ovratnice in žalne trakove na obleki. Vse listine drž. uradov, ki se dostavljajo strankam, so med žalovanjem obrobene s črnim robom, na poslopih drž. uradov bodo pa v dobi globoke žalosti visele črne zastave.

Zara s slovensko prstjo. Posebno odposlanstvo banovinskega sveta dravske banovine je odneslo v Oplenac na grobnico kralja Aleksandra I. žaro iz podpeškega marmornja, napolnjeno s prstjo iz vseh kraljev naše banovine. Na žari, katero je zasnoval akad. kipar Boris Kalin, so vklesani naslednji Zupančičevi stih:

»Nekdanje čase bil je običaj,
da knezom so najljubše dragotine
dajali s sabo, ko so šli v krajine,
odkoder pótika ni več nazaj.

Mi damo Tebi, kar nam je najdražje:
prsti slovenske zbrali smo v posodo,
ki zvezal z njeno svojo si usodo —
morda Ti z njo bo počivati laže.

Komemoracije. V počastitev spomina blagopokojnega kralja Aleksandra I. so imele prav vse organizacije državnih uslužbencev in upokojencev v Ljubljani in izven nje svoje žalne seje, na katerih so govorniki v imenu vsega članstva izrazili svoje najgloblje sožalje zaradi prerane smrti viteškega kralja Aleksandra I. in obenem obljubili neomajno zvestobo kralju Petru II. S teh žalnih sej in zborovanj so bile poslano vdanostne brzovjave na pristojna mesta. Nimamo dovolj prostora, da bi mogli objaviti vse te neštevilne izraze vdanosti in sožalja. Po nekaterih osrednjih uradih so pa uslužbenci priredili še velike žalne svečanosti, katerih se je udeležilo vse nameščenstvo dotične stroke, kar ga je v Ljubljani. Tako komemoracijo je priredilo uslužbenstvo Poštne hranilnice, finančne in železniške direkcije, vseh sodišč itd. Tudi na teh pietetnih sveča-

Dolžnosti računodajnika in oskrbnika se po novem zakonu ne morejo spajati v isti osebi, niti v osebah, ki so si sorodne v direktni ali stranski liniji do zaključno 4. kolena; mož in žena, sorodniki po ženitvi pa do zaključno 2. kolena (§ 97). (Dalje prih.)

nostih so govorniki poudarjali neprecenljive zasluge pokojnega vladarja za državo in narod, hkrati pa izrazili najglobljo vdanost in neomajno zvestobo novemu kralju.

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani je imelo dne 17. okt. žalno sejo. Predsednik Makso Lilleg je v svojem govoru izrekel globoko obžalovanje zaradi pretresljivo tragične smrti kralja Aleksandra I. v njegovi vzvišeni misli za mir in obsodil s studom ta gnusni teroristični čin. Končno je želel v neomajni vdanosti vso srečo na življenjski poti nasledniku mlademu kralju Petru II. Poslana je bila že pred dnevi žalna brzovjaka maršalatu dvora v Beograd. Društvo je zastopal pri pogrebnih svečanostih v Zagrebu odbornik Josip Stegnar.

Venec učiteljstva pokojnemu kralju. Jugoslov. učiteljsko združenje je v imenu vseh 10 banovinskih sekcij in 300 včlanjenih društev položilo na oder kralja Aleksandra I. srebrni venec, sestavljen iz hrastovih in lavorjevih lističev, ki predstavljajo vsa sreska učiteljska društva v državi. Venec je iz suhega srebra, velik 105 × 60 cm. Pritrjen je na črn žamet in je na spodnjem delu vrezano v pozlačeno pentljo posvetilo: »Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju — 17. X. 1934. JUU v Beogradu.«

Posnemanja vredno. V počastitev spomina blagopokojnega kralja Aleksandra I. je poklonila naša ljubljanska Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev znesek 3.000 dinarjev za invalide, namesto sožalje brzovjake in cvetja na kraljevo krsto. — Hranilni in posojilni konzorcij v Ljubljani je pa iz istega nagiba poklonil »Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrbstvo« znesek 1000 Din.

Socialni sklad učiteljstva. Izvršilni odbor JUU v Beogradu je na spominski seji po kralju Aleksandru I. sklenil, da ustanovi socialni fond kralja Aleksandra I. za učiteljstvo in njegove sirote. Glavni odbor organizacije bo izdelal pravilnik, odobrila ga bo pa glavna skupščina. Izredne prispevke bodo dale sreske učiteljske organizacije.

Vestnik

Modre in potrebne besede. Ljubljanski »Pohod« je objavil res preudarno napisan uvodnik, ki zasluži vso pozornost. Iz njega objavimo teh nekaj pomembnih stavkov: »Mi nacionalisti imamo v teh težkih dneh še prav posebne in težke dolžnosti. Zavedati se moramo, da nam naziv jugoslovanskih nacionalistov, s katerim se upravičeno ponasamo, ne daje nikakih predpravic pred drugimi sodržavljanji, marveč nam nalaga zgolj večje dolžnosti. In te naše dolžnosti so izražene v besedah: »Sloga — Mir — Disciplina!« Kdor ne zna mirno in dostojno manifestirati svoje vdanosti kralju, narodu in državi, marveč mora pri tem kričati in razgrajati, kdor misli, da bo s silo ubijal svojim bratom v njih srca ljubezen do naroda in države, kdor misli, da je kot jugoslovanski nacionalist nadrejen svojim sodržavljanom — ta ni nacionalist, pa naj nosi še tako lepo uniformo in naj se še tako ponosno trka na svoja jugoslovanska prsa.

Draginjske doklade ministrov in banov. Finančno ministrstvo je izdalo pod štev. 35.537/I od 11. septembra t. l. uradno pojasnilo, da ministrom in banom razen plače in osebne draginjske doklade ne pripada pravica do rodbinske draginjske doklade za ženo in otroke, ker po 2. odst. § 1. u. z. veljajo za ministre in bane samo tista določila uradniškega zakona, v katerih je to izrečeno povedano. V § 19. u. z. pa ni posebej izrečeno, da jim pripada tudi rodbinska doklada.

Podaljšanje bolniškega dopusta ozir. odmora. Finančno ministrstvo je odredilo, da morajo vsi uslužbenci, ki spadajo v njegovo področje, vsaj 5 dni prej, preden poteče dovoljenje jim bolniški dopust oz. odmor, vložiti prošnjo za podaljšanje dovoljene odsotnosti. Proti uslužbencem, ki bi izostali iz službe preko dovoljenega časa odmora oz. bolniškega dopusta, se bo disciplinsko postopalo.

Učiteljski dom v Ljubljani. Dne 30. septembra je bil izredni občni zbor zadruge Učiteljski dom v Ljubljani, na katerem je blagajnik poročal o nakupu poslopja za

učiteljski konvikt. Po njegovem izčrpnem poročilu in daljši stvarni debati so zborovalci soglasno sklenili, da zadruga kupi od Konzumnega društva za Slovenijo poslopje v Spodnji Šiški, nedaleč od gorenjskega kolodvora. To poslopje ima dva dela, namreč bivšo šulferajnsko šolo in pa skladišče, ki se bo dalo brez prevelikih stroškov prezidati za stanovanjske svrhe. Kupnina za poslopje znaša 950.000 Din in je razmeroma nizka, ker sta obe stavbi dobro ohranjeni, prostorni in bosta svojemu namenu kot učiteljski konvikt mogli prav dobro služiti. Ko bo kupna pogodba dokončno podpisana in bodo urejene vse formalnosti, bomo o posloju poročali kaj več. Tako bo učiteljstvo v Ljubljani le prišlo do svojega doma, za kar so se idealni člani tega stanu trudili nad 40 let. Zanimivo je, da bo učiteljski konvikt drugi stanovski dom državnih uslužbencev v Ljubljani. Poštarski dom bo namreč v kratkem že pod streho. Omeniti je pa treba pri ti priliki, da ima učiteljstvo v Mariboru že od predani svoj dom, v katerem vzdržuje dobro obiskovan dijaški konvikt.

Društvo upokojenega učiteljstva. Od članov prihajajo na odbor vprašanja, zakaj ne dobe nobenih položnic za vplačanje posmrtnin. Bodi tem potom povedano, da od začetka marca do začetka oktobra t. l. — hvala bogu! — ni bilo nobenega smrtnega primera med članstvom. Zato je odpadla vsaka pošiljatev položnic. Ker se pa radi varčnosti pošiljajo položnice vselej za dva smrtna primera hkrati, tedaj ne dobe člani položnic dotlej, dokler nimamo dveh. Zelim vsem najboljše zdravje, da bi ju še dolgo ne bilo. Hkrati opozarjamo in vabimo drž. upokojence(-ke), da pristopijo takoj prvo leto po upokojitvi v društvo, ko znaša pristopnina le malenkost za osebo 21 Din. Vpišejo se lahko tudi soproge in vdove drž. upokojencev, če tudi same niso uradnice. Posmrtnina, ki se takoj izplača po smrti člana postavnim dedičem, znaša danes par metuljčkov nad dva tisoč. Več ko bo članov, tem večja bo. Tedaj ne odlašajte!

V zavetišče v Ponikvah se sprejemajo upokojene, stare, onemogle, počitka in okrepčila potrebne osebe. Sta dva razreda. Cene zelo ugodne. V prvem razredu se plača nekaj več, a je boljša hrana in posebna sobica. Bolniki in osebe, ki imajo kako nalezljivo bolezen se ne sprejemajo. Zavetišče leži v lepem in mirnem kraju. Vsa pojasnila daje: Uprava zavetišča, Ponikva, pošta Videm-Dobre polje.

Za poenostavitev uradovanja. Finančni minister je izdal navodilo, da morajo biti vsi spisi, da bi se odpravljali čim hitreje in enostavneje, kar najbolj preprosti in kratki. Tako se v bodoče pri citiranju raznih odločb ne bo več uporabljala beseda »gospod« minister, ker je to le znak vlnudnosti v zasebnem občevaranju, kar pa ni primerno v uradnem dopisovanju. Prav tako se tudi

stranke, ki se imenujejo v uradnih spisih, morajo označevati brez dodatka »gospoda« ali slično.

Organizacija upokojencev v savski banovini. Zagrebško »Društvo državnih i samoupravnih penzionera savske banovine« ima nad 3700 članov. Izven Zagreba ima 14 podružnic ter 64 poverjeništev, izmed katerih se bodo nekatere v bližnji bodočnosti preosnovala v podružnice. Največ članov ima podružnica Slav. Brod, nato pride Bjelovar 159, Sušak 138, Vukovar 131, Gospič 127, Čakovec 108, Daruvar 97, Petrinja 82, Karlovac 65, Knin 65, Glina 69, Osijek 56, Ogulin 50 in Vinkovci 50 članov. — Upokojenci v dravski banovini si morejo svoje tovariše iz savske banovine vzeti za vzgled tovariške solidarnosti in smisla za organizacijsko skupnost.

Upokojenec

Prijave za draginjske doklade. Od prijatelja našega lista smo prejeli pritožbo glede vlaganja prijav za prejemanje draginjskih doklad. Po objavi finančne direktije se upokojencu, ki v predpisanem roku ne vloži prijave, draginjska doklada brez nadaljnega ustavi. Zgodilo se je pa že večkrat, da se je ta ali ona prijava, ki je bila pravočasno vložena, založila ali celo izgubila, kar je povzročilo ustavitev izplačevanja doklade. Zato so si upokojenci doslej dali ob predložitvi prijave potrditi, da je bila prijava res vložena. Taka potrdila je finančna direkcija vsakomur na željo izstavljal. Letos so se pa morale prijave vlagati pri davčni upravi zaradi potrebnega potrdila o dohodkih. Davčna uprava pa ni prijav vračala predložiteljem, temveč jih je dostavljala sama naravnost finančni direkciji. Potrdil o vložitvi prijave pa upokojenci na svojo prošnjo niso mogli dobiti. Zato bi bilo ne le v korist upokojencev, temveč tudi zaradi kontrole in možnosti nadziranja pravičnega poslovanja zelo umestno, da bi se ob vložitvi prijave vsakomur potrdila vložitev. Vsekakor naj bi se pa upokojencem izplačevanje draginjske doklade ne ustavilo takoj, ko direkcija ugotovi, da prijava ni bila vložena, temveč naj bi se vsak upokojenec obvestil o tem, preden se izplačevanje ustavi, ker so — kakor spredaj opisano — lahko možni primeri, da se že vložena prijava brez upokojenčeve krivde založi.

Nekaj upokojenške statistike. Po statistiki iz srede tekočega leta je bilo ob koncu prvega poluleta na ozemlju finančne direkcije v Zagrebu 8.919 osebnih upokojencev. Od teh jih je 4.105 takih, ki so bili upokojeni po predpisih zakonov, ki so veljali pred 1. septembrom 1923. Ti tako zvani »staroupokojenci« so prejeli za mesec junij na pokojninah in osebnih dokladah (brez rodbinskih dokladov) nekaj nad 4 milijone dinarjev. Ostalih 4.814 novih upokojencev je pa prejelo za isti čas nekaj nad 7.7 milijona Din. Vsi osebni upokojenci savske finančne direkcije imajo 10.095 družinskih članov, in sicer staroupokojenci 4.202, novi upokojenci pa 5.893. Največ družinskih članov imajo staroupokojeni orožniki, za njimi pa uslužbenci finančne kontrole, najmanj pa učiteljstvo. Zanimivo je, da so staroupokojenci prejeli na pokojninah komaj 730.000 Din, osebne doklade pa nad 3.320.000 Din, medtem ko so novi upokojenci prejeli 5.5 milijona pokojnine, osebne doklade pa 2.2 milijona. Vsi upokojenci savske finančne direkcije so prejeli torej v enem mesecu nad 14.530.000 Din skupnih pokojninskih prejemkov. Od tega je čistih pokojnin skoro 7.2 milijona Din, osebnih dokladov pa nekaj manj kot 6 milijonov Din.

Obleke kemično čist, barya, plislra in lika tovarna J O S. R E I C H.

Zadružne vesti

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Večja količina jabolk je na zalogi. Opozarjamo zlasti na razne vrste zimskih. — **Drva:** iz vagona, najmanj 4 m³, Din 90— za 1 m³, iz skladišča poljubno količino: cela polena Din 96—, žagana Din 104—, žagana in sekana Din 112— za 1 m³. — V točilnici so članom na razpolago izbrana vina, zlasti odlično ljutomersko vino in jeruzalemeec. Opozarjamo, da se toči iz vrsten in pristen cviček po najnižji ceni. Tam so gostom na razpolago tudi dnevniki in drugi listi.

Davek na tantijeme in zadruge. Finančno ministrstvo je izdalo pod številko 52.446/34-III od 21. 8. 1934 v zadevi davka na tantijeme daljše pojasnilo. Če zadruga izplačuje svojim članom določene viške (presežke) po višini prometa, katerega so z njo opravili in neglede na število zadružnih deležev, niso ti viški zavezani davku na dividende. Za to govori že dejstvo, da se članom, ki imajo samo en delež, pa višji promet z zadruge, izplačujejo viški v večji meri kot članom z več deleži, a z manjšim prometom. Če pa zadruge izplačujejo za višek sorazmerno s številom zadružnih deležev, se mora od tega viška plačati davek na dividende. — Niso pa zavezane temu davku obresti od zadružnih deležev, ker niso to niti tantijeme, niti viški čistega dobička, kakor to pojmujemo § 15 davčne novele.

Uradništvo in zadrugarstvo. Temelje zadrugarstva je položilo po večini evrop-

skih držav državno uslužbenstvo. Tako so n. pr. prve počette zadrugarstva na Holandskem vodili državni nameščenci. Zadrugarstvo se je na Holandskem (pod vodstvom državnega uslužbenstva) tako okrepilo in razširilo, da je bil eden izmed voditeljev, državni uradnik Goothard, nazadnje izvoljen celo za predsednika mednarodne zveze nabavljajnih zadrug. Na Ruskem so že pred vojno položili temelje zadrugarstvu državni uradniki in častniki. Generalmajor Gibner, ki je v Moskvi ustanovil častniško zadrugo, je postal kesneje vodja in utemeljitelj vsesruske kooperativne zveze. Na Švedskem je bil med prvimi ustanovitelji zadrugarstva in važen zadrugarški organizator visoki državni funkcionar von Koch. Na Španskem so od početkov in še danes državni uslužbenci, zlasti še železničarji, glavni steber zadrugnega udejstvovanja. Tudi na Angleškem, ki je domovina nabavljajnih zadrug in kjer so malone vsi delavci organizirani v zadrugah, so velike in močne uradniške in častniške nabavljajne zadruge. Na Nemškem pripada glavna vloga v nabavljajnih in stanovanjskih zadrugah javnemu nameščenstvu. Uradniška nabavljajna zadruga v Berlinu ima nad 100.000 članov. Prav tako je tudi v Budimpešti uradniška nabavljajna zadruga druga po velikosti na Madžarskem. V Italiji so se državni uslužbenci in častniki na zadrugarskem polju kar najživahneje udeleževali. Isto velja prav tako za Avstrijo, Švico, kakor sploh za večino evropskih držav.

Uradniško pravo v praksi

Vnovično postavljanje ur. pripravnikov. Finančno ministrstvo je izdalo pod številko 7858/I od 27. 2. 1934 naslednjo razlago: »Na stavljeno vprašanje, da-li se morejo vnovič postavljati uradniški pripravniki, katerim je služba prestala zaradi tega, ker v roku, predpisanem z zakonom, niso opravili drž. strokovnega izpita, sem zavzel stališče, da se morejo take osebe pod ostalimi zakonskimi pogoji vnovič sprejeti samo v pripravljajno službo kake druge stroke. Tako je treba razumeti 6 odst. § 14. u. z. in 4. odst. § 16. zak. o drž. prom. oseb., s katerima je predpisano, da se mora urad. priprav-

nik, ki v tam določenem roku ne opravi drž. strokovnega izpita, odpustiti iz pripravniške službe dotične skupine. Po tem je zakonska sankcija 6. odst. § 14. u. z. in 4. odst. § 16. zak. o drž. prom. osebju v tem, da se tak uradniški pripravnik ne more več postaviti v isti stroki, ker bi se sicer vrnil na položaj, ki mu je po zakonu enkrat za vselej prestal. Vendar pa ni zakonske ovire, da se tak uradniški pripravnik vnovič sprejme v pripravniško službo kake druge stroke, ker bi to ne bil povratek v službo, temveč nova postavitvev. Oziraje se na to, se doba prejšnje pripravniške

službe takemu pripravniku ne bi mogla vračunati v pripravljeno službo nove stroke, temveč je treba smatrati, da pričena službo kot nanovo postavljeni uslužbenec. — To stališče je odobrila glavna kontrola z odločbo splošne seje od 23. 3. 1934, štev. 20 ti-soč 922/34.

Rodbinska doklada za ženo. Nekemu državnemu upokojencu je pristojna finančna direkcija prošnja, naj se mu nakaže rodbinska draginjska doklada za ženo, zavrnila češ, da ima ista nad 200 Din mesečnega čistega dohodka. Upokojenec se je proti odločbi direkcije pritožil na finančno ministrstvo in v pritožbi dokazoval, da je njegova žena po zakonu dolžna skrbeti za svojo ostarelo in neimovito mater, tako da po odbitku teh oskrbninskih stroškov nima iz posestva nad 200 Din dohodkov na me-

sec. Ministrstvo je pritožbo zavrnilo, ker se je s potrdilom pristojne davčne uprave ugotovilo, da ima pritožnikova žena nad 200 Din dohodkov na mesec od premoženja. »Ker pa se po čl. 26 uredbe o drag. dokladah drž. upokojencev štev. 75.500/I od 27. 10. 1931 in čl. 27 uredbe o drag. dokladah drž. upokojencev štev. 11.330/I od 14. marca 1932 ugotavlja čist dohodek tako, da se odbijejo kot bremena samo javne davščine, zato v smislu 2. odst. čl. 12 odločbe ministrskega sveta D R št. 107.201 od 8. oktobra 1924, čl. 16 točke c) uredbe štev. 75.500/I od 27. 10. 1931 in čl. 17 točke c) uredbe št. 11.330/I od 14. 3. 1932 pritožnik ni imel pravice do rodbinske doklade za ženo, iz česar sledi, da je izpodbijana odločba v zakonu utemeljena.« — S tem utemeljevanjem je finančno ministrstvo pritožbo zavrnilo.

Po svetu

Sprejemanje državnih uslužbencev v Nemčiji. Nemško ministrstvo notranjih zadev je izdalo odločbo, da se pri sprejemanju pripravnikov v državno službo mora strogo paziti, da so vsi kandidati popolnoma prežeti z narodno-socialističnimi idejami in da jih tudi v praksi izvajajo. Zato mora vsak kandidat za državno službo dokazati, da je posejal posebne stran-ke šole, namenjene mladini. Na Thürinškem je prosvetni minister izdal naredbu, da mora vsakdo, kdor prosi za sprejem v državno službo, dokazati, da je obiskoval mladinske tečaje narodno-socialistične stranke in da je sodeloval pri napadalnih

četah (S. A.). Razen tega se mora sprejemajoče oblastvo prepričati, da je vsak kandidat arijskega porekla, da ni poročen z nearijsko osebo in da v mislih in dejanju odobrava sedanjo državno ureditev v Nemčiji. Vsak uradnik, ki se hoče poročiti, mora predhodno dokazati nadrejenemu oblastvu, da je njegova bodoča žena arijskega porekla. Če tega ne stori, se kazensko odpusti brez preiskave. Prav tako morajo dokazati, da niso poročeni z nearijski vsi nemški uslužbenci, ki so se poročili že pred 1. julijem 1933. Kdor tega dokaza o arijskem poreklu svojega zakonskega druga ne more predložiti, izgubi avtomatski svojo službo.

Socialna politika

Zdravniki za obvezno zavarovanje prebivalstva. Na zborovanju zdravnikov iz vse države, ki se je vršilo septembra na Bledu, sta dva zagrebška zdravnika predlagala naj se uvede splošno bolniško zavarovanje za vse prebivalce od 16. do 65. leta, ki nimajo, če so samci, več kot 3000 Din, če so pa poročeni in imajo otroke pa 5000 Din dohodkov na mesec. Ta določba naj bi veljala za prebivalce mest, medtem ko bi za podeželje veljali dohodki 1500 oz. 2500 Din. Ljudsko zavarovanje naj bi se izvedlo s pomočjo samoupravnih zavodov. Vsak zavarovanec bi imel ob bolezni pravico do

zdravniške pomoči, do zdravljenja zob, do brezplačnih zdravil in zdravilnih pripomočkov, do zdravljenja v bolnicah in sanatorijih, do porodnice in pogrebne. O tem predlogu na zborovanju sicer niso sklenili nič dokončnega, značilno pa je, da se je ta misel porodila iz krogov zdravnikov samih. To je znak, da se dandanes zdravniški stan nahaja v hudi gmotni stiski. Vsekakor bi bila uresničitev tega predloga izredne važnosti za zdravstveno stanje vsega našega naroda, vprašanje je le, odkod vzeti sredstva za tako širokopotezno socialno akcijo.

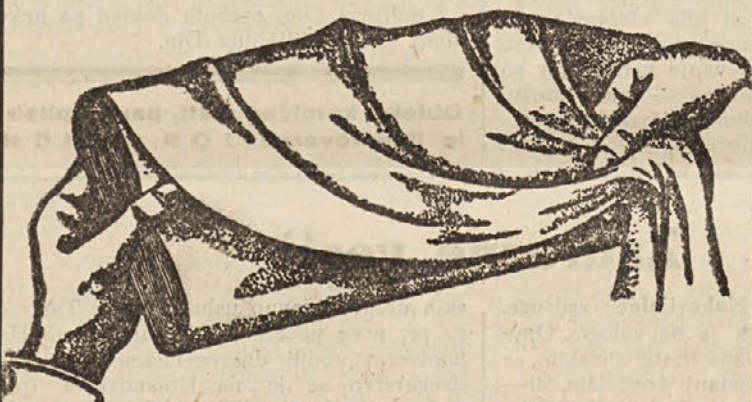
Nove knjige

Mladika. Septembrska številka tega družinskega mesečnika je poleg vrste daljših spisov, ki se nadaljujejo skozi ves letnik objavila zanimivo življenjsko črtico o slikarju A. Pirschu, ki je bil po rodu iz Bele Krajine, deloval pa z velikim uspehom po vsi Evropi. Prav tako zanimiv je članek o življenju slovenskega učenjaka naravoslovca univ. profesorja dr. Janeza Regena. Ta članek se nadaljuje in konča v oktobrski številki. Le-ta objavlja črtici V. Smoleja in Mare Husove. Iz življenja dr. J. Kreka je objavljenih več prizorov, ki kažejo njegov krepki in delavni značaj. List objavlja reprodukcije več keramičnih del D. Pajničeve in vrsto ilustracij k Stelétovemu članku o zgodovini slovenskega cerkvenega slikarstva. Ostalo drobno gradivo je prav pestro. Nadaljuje se T. Zupana spis o Prešernovih sorodnikih in prof. Košialova zbirka jezikovnih napak ter razne gospodinske in zabavne drobnarije. — Mladika se narača v Celju, Mohorjeva tiskarna. Naročnina za vse leto znaša 84 dinarjev.

Dr. Fran Ogrin: Državoznanstvo. V založbi naše Učiteljske tiskarne je izšla v drugi izdaji ta knjiga našega odličnega sodelavca, ki je že ob prvem izidu vzbudila upravičeno pozornost. Nova izdaja je še mnogo popolnejša in preglednejša ter obravnava vso našo zakonodajo do zadnjega časa. Na ta način je oris jugoslov. državoznanstva vse bolj zaključen in popoln. Knjiga bo mogla prav dobro služiti na vseh srednjih, strokovnih, meščanskih in ljudskih šolah kot važen pripomoček za nauk o ureditvi naše države in naše zakonodaje. Koristna je pa tudi praktičnim delavcem v državni in samoupravni službi, ker v strnjem obsegu vsebuje natančen pregled vse naše tako obširne zakonodajne delavnosti. Delo moremo zato vsem našim bralcem prav toplo priporočiti. — Velja broširana knjiga Din 24—, vezana pa Din 28— in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ulica 6.

Čuvajte Jugoslavijo!

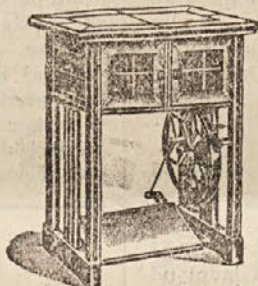
A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Priporočamo Vam najboljšo šivalno strojo in kolesa

Adler, Gritzner
Švicarski ple-
tilni stroji **Dubied**

edino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel. št. 2913. za vodo.

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

! PORAVNAJTE NAROČNINO !

Tovariši!

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v „NAŠEM GLASU“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

Varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI
registrovani zadrugi z omejeno zavezo
V LJUBLJANI • MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
poleg Grand hotela Union v lastni palači
Obreduje najugodnejše
Telefonska številka 2412 Štev. poštne hran. 11.165

Manufakturna trgovina

FABIJANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

DEŽNIKE

NOGAVICE

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznato solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic

JOSIP VIDMAR

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciškanska 6
Telefon št. 3397

Maribor
Tyrševa ulica 44
Telefon št. 2628

Račun poštne hranilnice št. 10.781

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

R. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino združna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite združno misel med svojimi tovariši!